

Адчучь цяжар паштальёнскай сумкі

«Вырватавальнікі» жыхароў малых вёсак і хутароў

Закуліссе «Еўрабачання-2014»

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

СТАР 3

СТАР 3

СТАР 8

Аляксандр ЛУКАШЭНКА:

«ВЫБАРЫ БУДУЦЬ ВЕЛЬМІ СУР'ЁЗНЫМІ»

Маючы адбыцца выбарчы кампаніі ў Беларусі павінны стаць дэманстрацыйнай сапраўднай дэмакратыяй, заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка падчас рабочай сустрэчы са старшынёй Цэнтральнай камісіі па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў Лідзіяй Ярмашынай, паведамліў БЕЛТА ў прэс-службе беларускага лідара.

Як было адзначана, у бліжэйшыя гады ў Беларусі павінны прайсці тры буйныя выбарчыя кампаніі: у 2014-м — выбары ў мясцовыя Саветы дэпутатаў, у 2015-м — прэзідэнцкія выбары, у 2016 годзе — парламенцкія.

«Мы павінны вельмі сур'ёзна падыходзіць да гэтага этапу развіцця нашай дзяржавы. Справа ў тым, што сітуацыя няпростая, і нашы альтэрнатыўныя палітыкі, назавём іх так, не будзем крыўдзіць іх заступнікаў за мяжой, вельмі разлічваюць вольна на гэты праежаж, — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. — Яны плануюць, што выбары ў мясцовыя Саветы — гэта будзе нейкі пачатак, развіццё, а апагея так званая дэмакратыя дасягне ў прэзідэнцкія выбары і завершыцца гэта парламенцкімі выбарамі».

«Страціць тры гады для развіцця краіны ў гэты перыяд будзе катастрафічна. Таму выбары будуць вельмі сур'ёзнымі. Мы сур'ёзна павінны да гэтага перыяду рыхтавацца. І хацелася б, каб гэтыя выбары сталі дэманстрацыйнай сапраўднай дэмакратыяй. Тут мы павінны ў рукі народу аддаць усё для таго, каб народ сам вызначыўся, хто будзе кіраваць ім і дзяржавай, як будзе развівацца краіна і ў якім напрамку. Гэта мае жалезнае меркаванне», — падкрэсліў беларускі лідар.

«Калі там хтосьці разважае, што мы пачалі падрыхтоўку ўжо да прэзідэнцкіх выбараў, то, шчыра кажучы, я наогул не ў курсе гэтай справы. Хацелася б, каб вы мне расказалі, як развіваюцца падзеі на гэтым выбарчым «рынку», калі можна так сказаць. Але усё павінна быць сумленна і справядліва. Я толькі на гэта разлічваю», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка таксама адзначыў, што цяперашні кіраўнік Цэнтрвыбаркама, як і раней, будзе займацца арганізацыйнай і правядзеннем маючых адбыцца палітычных кампаній. «Вы за іх, як звычайна, адказваеце. Каго трэба, вы прыцягвайце для арганізацыі і правядзення гэтых выбараў, але чалавек і орган, які адказвае за выбары, за іх правядзенне і за аб'яўленне вынікаў, павінны быць адны».

У плане фінансавання выбараў Прэзідэнт папярэдзіў, што «лішніх грошай няма», але праца тых, хто будзе прыцягвацца на гэты перыяд, павінна быць дастойна аплата. «Людзей, якія будуць заняты выбарамі, мы павінны падтрымаць, заплаціць ім за гэтую работу. Але пажадана, каб мы ненадоўга адцягвалі ўвагу людзей ад асноўнай працы. Асноўную нагрузку перанясём на дзяржаўныя органы, каб яны працавалі за кошт тых сродкаў, што яны расходуюць з бюджэту на сваю дзейнасць. А людзям, якія будуць прыцягнуты на выбары, мы, вядома, павінны заплаціць дастойна. Хочам якасці — трэба плаціць. Але лішніх грошай няма», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

На сустрэчы Прэзідэнта са старшынёй Цэнтрвыбаркама абмяркоўвалася дата правядзення выбараў дэпутатаў ў мясцовыя Саветы. Паводле слоў Лідзіі Ярмашынай, тэрмін іх паўнамоцтваў завяршаецца 25 красавіка і адпаведна іх Канстытуцыйнай чарговыя выбары павінны адбыцца не пазней за 30 дзён да заканчэння гэтага тэрміну. Аляксандр Лукашэнка ўхваліў прапанову правесці выбары ў мясцовыя Саветы дэпутатаў 23 сакавіка наступнага года.

Лідзія Ярмашына таксама праінфармавала, што адначасова з выбарамі дэпутатаў мясцовых Саветаў пройдуць паўторныя выбары па Гомельскай-Навабеліцкай выбарчай акрузе нумар 36, паколькі ў час парламенцкіх выбараў у 2012 годзе дэпутат ад яе не быў выбраны.

■ Парламенцкі дзённік

В'ЕТНАМСКІ ВЕКТАР

Беларусь вельмі зацікаўлена ў разнаакавых узаемаадносинах з В'етнамам. Пра гэта заявіў на сустрэчы з в'етнамскай парламенцкай дэлегацыяй Анатоль Рубінаў, старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь. Абедзве краіны маюць вялікі магчымасці для развіцця супрацоўніцтва ў сферы эканомікі, адукацыі, культуры.

«Калі казаць пра эканоміку, то тут яшчэ не ўсё зроблена, — адзначыў старшыня Савета Рэспублікі. — Таваразварот хоць і расце хуткімі тэмпамі, але пакуль што не дасягнуў 200 мільянаў долараў, і гэтага недастаткова. Думаю, ужо ў наступным годзе мы павінны паставіць перад сабой мэту дасягнуць таваразвароту аб'ёмам як мінімум у 300 мільянаў».

Па словах Анатоль Рубінава, эканомікі Беларусі і В'етнама ўзаемадапаўняльныя. Наша краіна зацікаўлена ў многіх таварах з В'етнама, у сваю чаргу, важнымі крыніцамі беларускага экспарту туды з'яўляюцца калійныя ўгнаенні, машынакамплекты грузавой тэхнікі, трактары, кар'ерныя самазвалы, шыны, металапрадукцыя, лікёрагарэлачныя вырабы.

СТАР 2

Падчас выступлення Беларускага грамадскага аб'яднання грэкаў «Пелопанес».

У НАШАЙ ХАЦЕ — СВЯТА

У Маладзечне прайшоў X фестываль нацыянальных культур, у якім узялі ўдзел прадстаўнікі 10 нацыянальнасцяў з 9 рэгіёнаў Мінскай вобласці.

Народнае аматарскае аб'яднанне «Шматгалоссе» Касцюкоўскага цэнтра нацыянальных культур Барысаўскага раёна.

■ 3 снежня — Міжнародны дзень інвалідаў

САЦЫЯЛЬНЫЯ ПАСЛУГІ, ЯКІЯ ЗДОЛЬНЫ ПАЛЕПШЫЦЬ ЖЫЦЦЁ

Не сакрэт, што чалавеку з інваліднасцю жыццё цяжэй, чым здароваму. Нялёгка і яго блізім. Між тым, дапамагчы людзям з абмежаванымі, падтрымаць іх сваякоў могуць паслугі, што аказваюцца тэрытарыяльнымі цэнтрамі сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва. Тым больш што яны часта бясплатныя альбо вельмі танныя. Пра тое, якімі паслугамі могуць скарыстацца людзі з абмежаванымі магчымасцямі і іх сем'і, нам расказаў дырэктар ТЦСАН Цэнтральнага раёна Мінска Іна ГЕРАСІМАВА.

Сядзелка

Гэта сёння адна з самых запатрабаваных паслуг. Сядзелка ажыццяўляе патрабаванні і сацыяльны догляд хворых, састарэлых і маларухомых людзей у хатніх умовах. Ажыццяўляючы патрабаванні, яна ўвесь свой працоўны час будзе знаходзіцца побач, пры неабходнасці перасцеле лажка, пададзец судна, памянне памперс, разарэе ежу, пакоміць, памые посуд. А вось уключыць або іншыя медыцынскія працэдур, закупка

прадуктаў у краме або аплата камунальных паслуг у службовыя абавязкі сядзелкі не ўваходзяць. Зараз у Беларусі ёсць шмат агенцтваў, гатовых знайсці вам сядзелку. Тэрытарыяльныя цэнтры сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва (праўда, пакуль не ўсе) таксама аказваюць падобныя паслугі асобам, якія поўнацю страцілі здольнасць да самаабслугоўвання і перамяшчэння (ляжачым). Гэтая паслуга — адна з самых дарагіх. Гадзіна працы сядзелкі ад тэрытарыяльных цэнтраў сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Мінска каштуе ў дзённы час па буднях 19980 рублёў, ноччу (з 22 гадзін да 6) — 23 250 рублёў, а ў выхадныя і святочныя дні — 28 140 рублёў.

Сацыяльная перадышка

У гэтым выпадку гаворка ідзе пра так званы «сацыяльны адпачынак» — вызваленне бацькоў, іншых членаў сям'і ад догляду дзіцяці-інваліда — з тым, каб яны маглі вырашыць назапашаныя сямейна-бытавыя пытанні. Сацыяльная перадышка можа быць устаноўлена на перыяд да 28 сутак у год. (Калі быць дакладнымі, гэтая паслуга прадастаўляецца

не ТЦСАН, а стацыянарнымі дамамі-інтэрнатамі.)

Аддзяленне дзённага знаходжання

Пры тэрытарыяльных цэнтрах сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва функцыянуюць аддзяленні дзённага знаходжання інвалідаў, якія аказваюць садзейнічанне ў іх сацыяльна-бытавой, працоўнай і псіхалагічнай рэабілітацыі.

Людзі з інваліднасцю займаюцца тут вырабам сувеніраў, малююць, адпачываюць, наведваюць розныя гурткі. Персанал навуачнае іх мінімальным навікам самаабслугоўвання: падагрэву ежы ў мікрахвалёўцы, мыцця бялізны ў пральнай машыне і г.д.

Напрыклад, у аддзяленні дзённага знаходжання ТЦСАН Цэнтральнага раёна Мінска ёсць сацыяльная бібліятэка, трэнажорная зала, фітбар, жывы куток, дзейнічаюць гурткі «Фарфор і кераміка», «Музычны калейдаскоп», «Ачумелыя рукі» і інш., клубы «Смак», «Ноты душы» (для бацькоў), тэатральны.

Гэтая паслуга інвалідам аказваецца бясплатна.

СТАР 2

■ «Круглы стол»

«НАВУКА МАЛАДЫХ: СЁННЯШНЯЯ РЭАЛІ І ПАНАРАМА БУДУЧЫНІ»

Невыпадкова кажуць, што найкаштоўнейшы фонд любові дзяржавы — яе моладзь. Маладосць для вучонага — залаты ўзрост: новыя ідэі, іх імгненнае рэалізацыя. Прыток у беларускую навуку перспектывных маладых кадраў зрабіў сваю справу: за апошні час айчынная навука прыкметна змянілася — яна памаладзела.

Маладыя навукоўцы робяць яе запатрабаванай у эканоміцы і грамадстве, яна дынамічна развіваецца, на яе рахунок усё больш дасягненняў суветнага ўзроўню. Вядома, ёсць і пэўныя праблемы. Найперш гэта тычыцца матэрыяльна-тэхнічнай базы. І я ў такіх умовах працаваць маладому чалавеку, які, можа, гатовы на рэвалюцыйныя змены ў навуцы? І наколькі патрэбны сучаснаму грамадству гэтыя вынаходкі? Каб пагаварыць пра інавацыйнае развіццё, за «круглым сталом» на тэму «Навука маладых: сённяшняя рэалі і панарама будучыні» ў газеце «Звязда» сабраліся навукоўцы з Акадэміі навук і айчынных ВНУ краіны. Высветлілася, якія навуковыя галіны сёння найбольш цікавыя маладым спецыялістам, якія вынаходкі могуць змяніць нашу жыццё да лепшага і якія перспектывы ў гэтым кірунку.

Пра гэтае і многае іншае чытачы «Звязды» даведваюцца ў адным з бліжэйшых нумароў выдання. Не прапусціце!
Ул. інф.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ІРАН АДМОВІЎСЯ ЗНІЧЫЦЬ ЯДЗЕРНЫЯ АБ'ЕКТЫ

Прэзідэнт Ірана Хасан Раўхані выклічыў ліквідацыі іранскіх ядзерных аб'ектаў. Пры гэтым кіраўнік дзяржавы спадзяецца на палітычнае адносіны з ЗША. Прэзідэнт чарговы раз падкрэсліў, што ваенная стратэгія Ісламскай Рэспублікі не прадугледжвае распрацоўку ядзернай зброі, і паведаміў пра намер Ірана працягваць узабагачэнне ўрану ў мірных мэтах. Раней «шасцірка» міжнародных пасярэднікаў (Расія, ЗША, Кітай, Вялікабрытанія, Францыя і Германія) дамовілася з прадстаўнікамі Ірана ў Жэневе аб мерах па істотным падразанні ядзернай праграмы Ірана ў чаканні больш поўнага пагаднення. У прыватнасці, Іран абавязваўся спыніць узабагачэнне ўрану звыш 5%, прыпыніць вытворчасць плутонію і цэнтрыфуг, далучыць інспектараў МАГАТЭ на свае ядзерныя аб'екты.

ХАРВАТЫЯ СУПРАЦЬ АДНАПОЛЫХ ШЛЮБАЎ

Большасць насельніцтва Харватыі выступіла супраць легалізацыі аднаполых шлюбаў. На пытанне «Ці згодны вы з тым, што шлюб — гэта саюз паміж мужчынам і жанчынай?», 65% удзельнікаў рэферэндуму далі станоучы адказ, 34% — адмоўны. Варта адзначыць, што на сённяшні дзень канстытуцыя пераважна каталіцкай краіны азначэння шлюбу не дае. Пасля галасавання Харватыя ўнёсе ў канстытуцыю папраўку, згодна з якой паняццю «шлюб» будзе дадзена азначэнне «саюз паміж мужчынам і жанчынай». Ідэя рэферэндуму належала групе грамадзян «У імя сям'і» (яна падтрымліваецца царквой), якая сабрала звыш 750 тысяч подпісаў, каб дамагчыся названага галасавання.

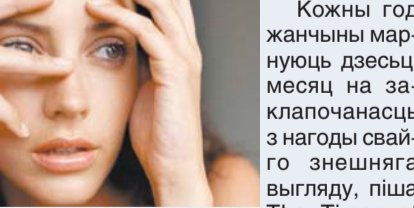
ПАМЁР ЮРЫЙ ЯКАЎЛЕЎ

У ноч на 30 лістапада на 86-м годзе пасля цяжкай працяглай хваробы пайшоў з жыцця народны артыст СССР, акцёр Вахтангаўскага тэатра Юрый Якаўлеў. Паслужны спіс Якаўлева налічвае дзясяткі роляў у тэатры і кіно. Права называцца і стаць усенародным улюбленцам прынес Юрыю Якаўлеву экран кіно і тэлебачання. Прыродная чароўнасць і незвычайны дар пераўвасаблення раскрыліся ў разнастайнай галерэі персанажаў, многія з якіх перайшлі з экрану ў наша паўсядзённае жыццё, сталі яе неад'емнай часткай. Такімі аказаліся: паручнік Ржукі з «Гусарскай балады», Сіджа Аблонскі з экранізацыі рамана Льва Талстога «Анна Карэніна», Іван Васільевіч з камедыі Гайдая, Іпаліт з «Іроніі лёсу».

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка накіраваў спачуванне родным, блізім і калегам народнага артыста СССР Юрыя Якаўлева ў сувязі са смерцю артыста, паведамліў у прэс-службе беларускага лідара. «На беларускай зямлі Юрыя Васільевіча высока цанілі як чалавека вялікага таленту і цудоўнай душы, чыя творчая дзейнасць садзейнічала свецкаму ў грамадстве маральным і эстэтычным ідэалам, умацаванню дружбы і культурных сувязяў паміж нашымі брацкімі народамі. Яго адыход з жыцця — гэта незаменная страта для мастацтва і для ўсіх нас», — гаворыцца ў спачуванні.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

ЖАНЧЫНЫ ЗНАЧУЮ ЧАСТКУ ЖЫЦЦЯ МАРНУЮЦЬ НА ПЕРАЖЫВАННІ

Кожны год жанчыны марнуюць дзесяцімесяц на заклапочанасць з нагоды свайго знешняга выгляду, піша The Times of India са спасылкай на апошнія даследаванні спецыялістаў. У прыватнасці, жанчыны перажываюць з-за адзення, валасоў, вагі, формы цела і скуры. Што-тэдняе гэты перажыванні адмаюць у сярэднім 12 гадзін і 4 хвіліны, а за год — 26 дзён.

Больш за ўсё часу ідзе на падбор адзення — 50 гадзін штодзённае трынаццаці на выбар, а потым яшчэ 1 гадзіну 32 хвіліны адводзіцца на перажыванні з нагоды таго, ці добра сядзіць выбраны строй. Думкі аб лішнім вазе адмаюць 1 гадзіну 46 хвілін, думкі пра тое, што вагу трэба набраць, — 22 хвіліны. А вось хвалюванні з нагоды кучаравых або тлустых валасоў займаюць 57 хвілін жыцця. Добры колер твару і сам колер скуры таксама важны для многіх жанчын. Пра гэта гавораць 2 гадзіны 22 хвіліны на тыдзень. Сярод іншых хвалюванняў яшчэ значацца перажыванні, якія тычацца аб'ёму грудзей.

■ Далоў стэрэатыпы!

З УЛІКАМ УСІХ АСАБЛІВАСЦЯЎ ІНТЭГРАВАНАЯ МАДЭЛЬ АДУКАЦЫ ПРЯЙДЗЕ Ў ІНКЛЮЗІЎНУЮ?

Год ад года ў Беларусі становіцца ўсё больш інтэграванымі школы і класаў. У іх разам атрымаюцца веды як звычайныя вучні, так і дзеці з асаблівасцямі псіхافізічнага развіцця. Адна існаванню гэтай мадэлі адукацыі моцна перашкаджаюць існуючыя стэрэатыпы. Большасць бацькоў не жадае, каб іх сыны і дачкі вывучылі ў адным класе з дзіцем, якое, напрыклад, мае парушэнні апорна-рухальнага апарату...

Колькасць дзяцей з абмежаванымі магчымасцямі ў краіне пастаянна расце. Калі пяць гадоў таму іх было каля 120 тысяч, то цяпер на 10 працэнтаў больш. Пры гэтым значны ўзрост спецыялізаваных навуковых устаноў для такіх «незвычайных» школьнікаў. Вынікам гэтага стала стварэнне спецыялізаваных інтэграваных класаў у звычайных школах. Але эксперты прызначаюць: такая практыка не да канца ўлічвае ўсе асаблівасці развіцця школьнікаў, што стварае непатрэбныя перашкоды.

Існуючая сёння мадэль інтэграванага навучання ў свой час стала сапраўдным прывятам у педагогіцы, — лічыць дырэктар Прадстаўніцтва Міжнароднага дзіцячага фонду ў Беларусі Ірына Міронава. — Яшчэ дваццаць гадоў таму дзіця з інваліднасцю амаль не мела шанцаў навучацца разам са сваімі здаровымі аднагодкамі. Але цяпер мы можам упэўнена сказаць: сённяшняе інтэграванае мадэль — гэта не паняцце. Па-першае, замінае недастаткова прафесійная падрыхтоўка настаўнікаў у галіне спецыяльнай адукацыі. Па-другое, і бацькоўскае грамадскае з-за назапашаных стэрэатыпаў

ставіцца не зусім прыязна да такіх «незвычайных» дзяцей. Верогаднасць таго, што малы з інваліднасцю прайдзе ўрэшце на хатняе ці спецыялізаванае навучанне, у такім выпадку куды большая.

Выйсцем з гэтай сітуацыі можа стаць інклюзійная мадэль адукацыі, якая ўключае сабой лагічны працяг сістэмы інтэграванага навучання. У такіх класах і фізічнае асяроддзе, і навучальны працэс ствараюцца менавіта з улікам патрэб дзяцей з асаблівасцямі развіцця. Таму ў іх знікае неабходнасць прыстасавання да існуючых умоў. Як вынік, у такім калектыве значна палепшаецца мікраклімат. Пра ўсё гэта ішла гаворка падчас «круглага стала», арганізаванага Прадстаўніцтвам Міжнароднага дзіцячага фонду ў РБ.

У інтэграваных класах, якія наведваюць дзеці з асаблівасцямі развіцця, навучанне вядзецца па розных праграмах і падручніках, — сказала загадчыца кафедры асноў дэфекталогіі Беларускага дзяржаўнага педагогічнага ўніверсітэта імя Максіма Танка Вераніка Радзінца. — Інклюзійны падыход выглядае на гэтым фоне куды прывабней. Навучальная праграма для ўсіх школьнікаў застаецца агульнай, а метады і прыёмы працы становяцца індывідуальнымі. Эксперыментаў паказалі, што лепш за ўсё да новых умоў адаптуецца настаўнік фізічнай культуры, працоўная навучанні і выяўленчага мастацтва. Магчыма, гэта звязана са спецыфікай гэтых прадметаў, дзе ад пачатку прысутнічае якісьці творчы складнік. Які трэба актыўна ўкараняць і па астатніх прадметах навучання.

Валяр'ян ШКЛЕННІК

